

linger, da vil han vist kunne sige sig selv, at et saadant Forslag omtrent vilde møde den samme Modtagelse, som et Forslag igaar mødte her i Salen, idet man vilde sige: man skal ikke gaae hen og ordne saadanne Forhold nu, da det hele større Forhold ligger for til Afgjørelse. Men dersom man ikke saaledes, ved at betragte Sagen i og for sig, kommer til Overbeviisning om, hvilken stor Forskjel der er imellem, at man, ifølge Landets almindelige Love, kan foretage sig Noget, eller at man først skal søge om Bevilling dertil, saa skal jeg tillade mig at bringe i de ærede Herrer's Grindring, at man dog i et andet Forhold, som har nogen Lighed med dette, er gaaet ud fra en ganske anden Betragtning; man vil nemlig erindre, at vi flere Gange have havt meget varme Debatter om, hvorvidt man ved Lov skulde tilslade Lehn's og Stamhuusbesiddere at sælge deres Bøndergods, og man har ogsaa der bestandig hørt den Indvending: det er jo ikke andet end Lovliggjørelse af hvad der kan stee ifølge Bevilling. Men de Paagjældende, hvem det interesserer at erholde en saadan Frihed, ansee det ingenlunde for eens, om de kun ifølge Bevilling kunne faae denne Tilladelse, eller om de have den ifølge en almindelig Lov; thi de interessere sig jo overmaade meget for at faae denne Lov til at gaae igjennem, og det maa, ifølge min Betragtning af Sagen, overbevise dem, der ikke selv have kunnet overbevise sig om, hvilken mægtig stor Forskjel der er mellem hvad man kan gjøre ifølge Landets Lov, og hvad man først kan gjøre efter indhentes Bevilling dertil. Med Hensyn til en anden Gjenstand, som den ærede Ordfører kom ind paa, nemlig en Bemærkning, han gjorde til hvad jeg tidligere havde antydet om disse 20 Lønder-Hartforns-Mænd, som skulde sættes i Klasse med de tidligere Sædegaardseiere, da maa jeg tilstaae, at jeg ikke forstod ham rigtigt. Han gjorde opmærksom paa, at det her kun hedder, at de maae sammenlægge „indtil“ 20 Edr. Hartforn, og at det derimod i det paagjældende Lovudkast om en forandret Sammensætning af Amtsraadene hedder, at Besiddere af 20 Edr. Hartforn skulde gaae ind under den privilegerede Klasse. Dersom der nu under Ordene „indtil 20 Edr.“ ikke forstaaes

ogsaa fulde 20 Edr., dersom man kun kan sammenlægge 19 Edr. 7 Skp. 3 Fdt., saa har den ærede Ordfører Ret, ja staae de, der have en saadan sammenlagt Eiendom, udenfor denne Klasse; men jeg har troet, at hiint Udtryk skulde forstaaes ogsaa om fulde 20 Edr. (Ordføreren: Ganske vist!), altsaa blive de, som sammenlægges til fulde 20 Edr., berettigede lige med de andre Privilegerede til at kunne vælge til Amtsraadet i den privilegerede Klasse, og altsaa er min Bemærkning fuldkommen grundet. Den ærede Ordfører gjorde med Rette opmærksom paa, at Sammenlægningen var et Correctiv ligeoverfor Udskyningen; jeg siger med Rette, thi det skal jeg aldrig nægte, men her er jo heller ikke Spørgsmaal om at nægte Ret til Sammenlægning, men kun om at nægte den udenfor en vis Grændse. Vi Andre sige, at Correctivet bliver tilstrækkeligt, naar der sammenlægges indtil 12 Edr., og Fleertallet af det ærede Udvalg siger: det bliver først tilstrækkeligt, naar der kan sammenlægges indtil 20 Edr., men der er ikke nogen Principforskjel, vi ville Alle have Correctivet. Det er jo ogsaa ganske vist, at een Sammenlægning opveier mange af de mindre Udskyninger; der kan jo foretages mange Udskyninger til forskjellige smaa Lodder, som fuldkommen opveies ved en eneste Sammenlægning til 12 Edr. Hartforn. Den ærede Ordfører gjorde mig opmærksom paa, at det var urigtigt, naar jeg paastod, at man ved at tillade at sammenlægges indtil 20 Edr. gav Besiddelserne en forøget Værdi; men den ærede Ordfører glemmer, at jeg bestoigt siger for Dieblisset. Jeg for sig har han fuldkommen Ret; men jeg siger: for Dieblisset, under den nuværende Overgangstilstand, er det Gode, at give en vis Klasse af Eiendomme en forøget Værdi, ikke tilstrækkeligt for at bestemme sig, naar man paa den anden Side maa sige, at en heel Mængde andre Classer af Eiendomme derved med det Samme forrykkes i deres Værdi. Jeg holder mig ikke til Spørgsmaalet i og for sig, hvilket jeg vilde gjøre, hvis det stod reent, men jeg holder mig til, at vi for Dieblisset ikke skulle gaae ind paa en Lov, ved hvilken vi ville give visse Eiendomme en forøget Værdi, medens den vil falde skadeligt tilbage paa en meget